

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën inzake de brief van 10 juli 2014 Onderzoek naar een macro-economische schatting van gemiste omzetbelasting (btw gap) (Kamerstuk 31 066, nr. 211).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De griffier van de commissie,
Berck

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris en hebben nog een aanvullende vraag.

Op pagina 31 wordt in de op een na laatste alinea gesproken over gemiste btw-opbrengsten wegens onkunde, onwil of fraude. Is er inzicht in de mate waarin? En wat wil de Staatssecretaris doen aan deze punten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van voorliggend onderzoek naar de gemiste omzetbelasting. Deze leden constateren dat het onderzoek op punten behalve antwoorden geeft ook nieuwe vragen oproept.

De leden van de PvdA-fractie constateren dat in dit onderzoek bewust is gekozen voor een macro-economische benadering ten aanzien van de omzetbelasting (btw), ingegeven door eenzelfde onderzoek onder EU-lidstaten van de Europese Commissie. Genoemde leden vragen de Staatssecretaris welke andere bestanddelen van de totale tax gap kunnen worden onderzocht? Zo ja, welke informatie is hierover reeds beschikbaar? In welke sectoren van de Nederlandse economie komen naar verwachting de grootste bedragen aan gemiste inkomsten voor?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat steeds meer belastingdiensten wereldwijd aandacht besteden aan de tax gap als basis voor het te voeren handhavingsbeleid en als monitor voor de ontwikkeling van de handhaving. Tegelijkertijd geeft de Staatssecretaris aan dat «doel en nut van dit soort onderzoeken» wat hem betreft ter discussie staan. Genoemde leden vragen waarom enerzijds belastingdiensten wereldwijd inzicht willen verkrijgen in de tax gap en anderzijds de Nederlandse regering het doel en nut hiervan ter discussie stelt? Is de Staatssecretaris van mening dat, in aanvulling op voorliggend onderzoek, meer inzicht moet worden verkregen in omvang en oorzaak van de tax gap, onder andere binnen de btw? Zo ja, op welke wijze, door wie en wanneer moet dit vervolgonderzoek worden uitgevoerd? Zo nee, waarom niet?

De berekening van theoretische btw worden door CASE en het CBS verschillend uitgevoerd. Dat leidt tot verschillen die oplopen tot 7% (circa € 3 miljard). De leden van de PvdA-fractie merken op dat niet nader wordt ingegaan op de vermeende oorzaak; de aggregatieslag over producten en sectoren binnen de component intermediaire consumptie. Kan de Staatssecretaris toelichten op welke wijze deze aggregatieslag een dergelijk groot verschil verklaart? Welke wijze van berekening is volgens de Staatssecretaris het meest waarheidsgetrouw, en waarom?

De leden van de PvdA-fractie hebben de indruk dat HM Revenue & Customs (HMRC) in het Verenigd Koninkrijk ruimere ervaring hebben in het schatten van de tax gap, die in het Verenigd Koninkrijk worden beschouwd als «health checks» op de langere termijn. Hoe beoordeelt de Staatssecretaris de Britse methode en de bruikbaarheid van die methode voor Nederland?

De leden van de PvdA-fractie constateren dat het deel aan oninbare btw aanzienlijk is; 51,2% van het btw-verschil in de veronderstelling dat alles wat betaald kan worden ook zal worden betaald. Binnen dat oninbare deel

beslaat 10% ontbinding van niet-actieve rechtspersonen. Wat bedoelt de Staatssecretaris hier precies mee? Zijn er uitspraken mogelijk over het deel van de oninbare btw dat moet worden toegeschreven aan gekunstelde belastingconstructies dan wel btw-fraude?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderzoek naar de btw gap. Zij hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris uit te leggen waarom wel kan worden geconcludeerd dat ongeveer de helft van de btw gap bestaat uit belastinggeld dat niet binnenkomt als gevolg van faillissementen en andere vormen van insolventie, en niet kan worden geconcludeerd welk percentage niet binnenkomt als gevolg van zwartwerken en fraude. Kan de Staatssecretaris dat toelichten?

Waarom is slechts één benadering gekozen om de btw gap te onderzoeken, vragen de leden van de fractie van de SP? Zou het hanteren van zowel de macro- als de microbenadering niet een completer beeld geven over de btw gap? Achten de Staatssecretaris het zinvol om ook een onderzoek naar de btw gap te laten verrichten waarbij de microbenadering wordt gebruikt, zodat de achterliggende oorzaken beter kunnen worden aangewezen? Zo nee, hoe kan dan beleid worden ontwikkeld om de btw gap te verkleinen?

Welke mogelijke oorzaken zijn aan te wijzen voor het feit dat in 2009 het btw-verschil met € 2,8 miljard (of 7% van de berekende btw) aanzienlijk hoger ligt dan in de andere jaren?

Kan de Staatssecretaris uitleggen welke externe databronnen zijn gebruikt bij de macrobenadering van de btw gap? Kan de Staatssecretaris enige uitleg geven over de microbenadering? Wat houdt deze in? In hoeverre wijkt deze af van de macrobenadering? Kan bij de loon- en inkomstenbelasting wel de microbenadering worden gebruikt? Bestaat ook dan het probleem dat niet de hele gap kan worden geschetst?

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris of hij voornemens is meerdere belastingsoorten te onderzoeken op gemiste inkomsten. Achten de Staatssecretaris de omzetbelasting de meest eenvoudige belastingsoort om de gemiste inkomsten van te onderzoeken? Kan de Staatssecretaris aangeven over welke belastingsoorten voldoende informatie aanwezig is bij het CBS om de gemiste inkomsten van te onderzoeken? In hoeverre geldt dit voor de vennootschapsbelasting?

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris of hij mogelijkheden ziet voor de Belastingdienst om bij faillissementen meer middelen van de boedel naar zich toe te trekken. Is het mogelijk voor de Belastingdienst om, alvorens een faillissement wordt uitgesproken, meer zekerheden te krijgen? Is de Staatssecretaris bereid de btw-gap die ontstaat door faillissementen nader te onderzoeken?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het onderzoek naar een macro-economische schatting van gemiste omzetbelasting (btw gap). Graag willen deze leden weten uit welke componenten de btw gap bestaat, zoals fraude, faillissementen, informele economie, complexe wetgeving, problemen in de uitvoering van wetgeving et cetera, en hoe groot deze componenten van de btw gap zijn. Met andere woorden hoe

groot is de btw gap als puur en alleen gekeken wordt naar fraude en belastingontwijking?

Indien de Staatssecretaris de verschillende componenten niet exact kan kwantificeren, heeft hij hier dan een inschatting van – gelijk aan de schatting van de component oninbaar van 50–70% – of is hij bereid dit te onderzoeken? Is de Staatssecretaris voornemens om de alternatieve methode van het IMF, zodra de ontwikkeling hiervan is afgerond, te gebruiken om de btw gap uit te splitsen naar de verschillende economische sectoren?

De aangenomen motie van het lid Omtzigt c.s. over de verkleining van de tax gap, Kamerstuk 31 066, nr. 144, zag niet alleen op btw, maar met name op de directe belastingen. De leden van de CDA-fractie hebben met teleurstelling gezien dat het kabinet niet de tax gap in beeld brengt, maar de btw gap. Zij verzoeken de Staatssecretaris aan te geven wanneer hij de tax gap in de overige belastingen, waaronder de vennootschapsbelasting en de loon- en inkomstenbelasting gaat berekenen, zoals herhaaldelijk gevraagd in de Tweede Kamer.

Het kabinet heeft zoals gevraagd in de motie extra middelen (structureel € 157 miljoen) vrijgemaakt voor de Belastingdienst en deze zo ingezet dat ze een veelvoud aan belastingopbrengst (structureel € 663 miljoen) opleveren. Kan de Staatssecretaris aangeven of deze geraamde extra belastingopbrengst nog steeds correct is? De genoemde motie verzocht de regering in kaart te brengen met welke gerichte investeringen de belastingopbrengst met een veelvoud vergroot kan worden. Is het in kaart brengen met de investering van structureel € 157 miljoen in de Belastingdienst afgerond of erkent de Staatssecretaris dat er nog meer mogelijkheden zijn de belastingopbrengst te vergroten. Zo ja, kan de Staatssecretaris aangeven waar deze kansen liggen?